

تازه‌های تقسیم‌بندی اختلالات افسردگی بر اساس DSM-5

تغییرات در DSM-5

- ارائه مسایل رشدی مرتبط با تشخیص
- الحاق آخرین یافته‌های علمی تحقیقات ژنتیک و تصویربرداری عصبی
- ترکیب اختلال اوتیسم، آسپرگر و اختلال نافذ رشد در طیف اختلال درخود ماندگی (اوتیسم)
- تقسیم بندی ساده تر اختلالات دوقطبی و افسردگی
- ساختار بندی جدید اختلال مصرف مواد
- افزایش ویژگی اختلالات عمده و خفیف عصب شناختی
- تغییر در مفهوم پردازی اختلالات شخصیت

سایر اختلالات معین و اختلالات نامعین

➤ سایر اختلالات معین

(Other specified disorder)

➤ اختلالات نامعین

(Unspecified disorder)

Depressive disorders

- ✓ Disruptive mood Dysregulation disorder
- ✓ Major depressive disorder
- ✓ Persistent depressive disorder (dysthymia)
- ✓ Premenstrual dysphoric disorder
- ✓ Substance/Medication- induced depressive disorder

Depressive disorders

- ✓ Depressive disorder due to another medical condition
- ✓ Other specified depressive disorder
- ✓ Unspecified depressive disorder

Disruptive mood Dysregulation disorder

- (a) فورانهای (outburst) خشم مکرر شدید کلامی و یا رفتاری نامتناسب با موقعیت موجود یا عامل محرک آن
- (b) عدم هماهنگی فورانات خشم با سطح رشد و نموی فرد
- (c) رخ دادن فورانها حداقل سه بار در هفته
- (d) خلق تحریک پذیر یا خشمگین بیمار در اکثر ساعات روز و تقریباً تمام روزها
- (e) طول حداقل ۱۲ ماهه ملاکهای a تا d . عدم وجود هیچ دوره حداقل سه ماه متوالی فاقد تمامی ملاکهای a تا d

Disruptive mood Dysregulation disorder

(f) دیدن ملاکها در حداقل دو موقعیت (منزل، مدرسه، همسالان) و شدیدبودن در

حداقل یکی از این موقعیتهای

(g) عدم تشخیص گذاری برای بار نخست قبل از ۶ یا بعد از ۱۸ سالگی

(h) سن شروع قبل از ۱۰ سالگی ملاکها

(i) نبود سابقه دوره مجزای خلقی طولانی تر از یک روز با تمام ملاکهای تشخیصی دوره

مانیا یا هایپومانیا (جز ملاک مدت)

(j) عدم بروز در دوره اختلال افسردگی اساسی و عدم توجیه توسط یک اختلال روانی

دیگر

- عدم امکان تشخیص همزمان آن با ODD و IED و BPD

(k) رد بیماری طبیی یا مواد

✓ دلیل افزودن این تشخیص، نگرانی در مورد تشخیص و درمان بیش از حد اختلال دوقطبی در کودکان بوده است.

✓ کودکان مبتلا به این الگوی علائم معمولاً در آینده در دوران نوجوانی و بزرگسالی دچار اختلال افسردگی یک قطبی یا اختلالات اضطرابی می‌شوند نه اختلال دوقطبی

✓ در هنگام وجود معیارهای کامل هر دو اختلال کثر تنظیمی خلقی ایزایی و ODD، صرفاً تشخیص اختلال کثر تنظیمی خلقی ثبت می‌شود

شیوع

✓ ۲ تا ۵ درصد

✓ $M > F$ (در دوقطبی $M = F$)

✓ در سنین دبستان بیش از دوره نوجوانی دیده می شود.

✓ شیوع اختلال دوقطبی قبل از بلوغ کم است (کمتر از ۱ درصد) و با شیب

ثابتی تا اوایل بزرگسالی افزایش می یابد. (حدود ۱ تا ۲ درصد) ولی کث

تنظیمی خلقی قبل از بلوغ شایع تر است و هر چه از کودکی به طرف بزرگسالی

سیر می کنیم از شیوع آن کاسته می شود.

Major depressive disorder

(a)

حداقل ۵ مورد از علائم زیر در یک دوره دوهفته‌ای و حداقل یکی از آنها

باید معیار یک یا دو باشد:

۱- خلق افسرده

۲- کاهش علائق یا لذات

۳- کاهش یا افزایش چشمگیر وزن (مثلاً تغییر بیش از ۵٪ از وزن بدن

طی یک ماه)، یا کاهش یا افزایش اشتها

۴- بی‌خوابی یا پر‌خوابی

۵- سراسیمگی یا کندی روانی حرکتی

۶- خستگی و فقدان انرژی

Major depressive disorder

۷- احساس بی ارزشی یا احساس گناه مفرط یا نامتناسب

۸- کاهش توانایی تفکر و تمرکز

۹- افکار مکرر مربوط به مرگ

(b) دیسترس واضح بالینی یا افت کارکرد

(c) عدم ارتباط دوره بیماری با یک ماده یا بیماری طبی

(d) عدم توجیه علائم با یک اختلال سایکوتیک

(e) نبود سابقه دوره مانیا یا هایپومانیا

Major depressive disorder

ثبت و کدگذاری

- منفرد یا راجعه بودن
- شدت (خفیف، متوسط و شدید)
- وجود خصایص سایکوتیک
- فروکش نسبی یا کامل

Specifiers for depressive disorders

With anxious distress ✓

وجود دو مورد از علائم:

۱- احساس تنش هیجان

۲- احساس بی‌قراری غیر عادی

۳- تمرکز ضعیف ناشی از نگرانی

۴- ترس از وقوع اتفاق ناخوشایند

۵- احساس از دست دادن کنترل

شدت فعلی بیماری: - خفیف: دو علامت

- متوسط: سه علامت

- متوسط-شدید: چهار یا پنج علامت

- شدید: چهار یا پنج علامت همراه سراسیمگی حرکتی

Specifiers for depressive disorders

- ✓ With mixed features

حداقل ۳ مورد از علائم مانیا / هایپو مانیا در تمامی روزهای دوره
افسردگی اساسی وجود داشته باشد.

- ✓ With melancholic features

- ✓ With atypical features

Specifiers for depressive disorders

- ✓ With psychotic features:
 - with mood-congruent psychotic features
 - with mood-incongruent psychotic features
- ✓ With catatonia
- ✓ With peripartum onset (در طی بارداری یا ۴ هفته پس از زایمان)
- ✓ With seasonal pattern
- ✓ Remission
 - in partial remission
 - in full remission

Specifiers for depressive disorders

- ✓ Specify current severity
 - Mild
 - Moderate
 - Severe

افتراق سوگ از MDE

✓ عاطفه غالب در سوگ احساس تهی بودن و فقدان است، در حالیکه در MDE عاطفه غالب خلق افسرده مداوم است و فرد نمی‌تواند انتظار شادی یا لذت داشته باشد.

✓ شدت ملال ناشی از سوگ با گذشت روزها و هفته‌ها به تدریج رو به کاهش می‌گذارد و به صورت موجی بروز می‌کند. (موج غمهای آنی سوگ) این موجها معمولا در رابطه با فکر و خاطرات فرد فوت‌شده بروز می‌کند، خلق افسرده MDE تداوم و ثبات بیشتری دارد و به افکار و مشغولیت خاصی مربوط نیست.

✓ گاهی ناراحتی موجود در سوگ با هیجانات مثبت و شوخ‌طبعی همراه است که

افتراق سوگ از MDE

- ✓ محتوای افکاری که در سوگ مشاهده می‌شود، اغلب مربوط به افکار و خاطرات فرد فوت‌شده است و سرزنش خود یا نشخوارهای ذهنی بدبینانه‌ای که در MDE دیده می‌شود، در سوگ وجود ندارد.
- ✓ در سوگ عزت نفس عموماً حفظ می‌شود در حالیکه در MDE احساس بی‌ارزشی و تنفر از خود شایع است. اگر افکار خود سرزنشی در سوگ دیده شود به طور معمول مربوط به احساس عدم رسیدگی کافی به فرد فوت‌شده (قبل از مرگ) است. (مانند عدم ملاقات وی به حد کافی، عدم ابراز علاقه به وی)
- ✓ اگر افکاری مربوط به مرگ و میر به ذهن فرد عزادار خطور می‌کند معمولاً درباره شخص فوت‌شده و یا پیوستن به اوست در حالیکه در دوره افسردگی اساسی اینگونه افکار به دلیل احساس بی‌ارزشی، نداشتن هیئت زندگی یا عدم

Persistent depressive disorder (dysthymia)

این تشخیص ترکیبی از اختلال افسردگی اساسی مزمن و اختلال دیس تایمی DSM IV است.

(a) خلق افسرده برای حداقل دو سال

(b) دو علامت از علائم زیر:

- کاهش یا افزایش اشتها
- کاهش یا افزایش خواب
- کاهش انرژی یا خستگی
- افت اعتماد به نفس
- تمرکز ضعیف یا قدرت تصمیم گیری پایین
- احساس ناامیدی

Persistent depressive disorder (dysthymia)

(c) در طی مدت دو سال بیمار فاقد علائم a و b برای بیش از دو ماه متوالی نباشد.

(d) ممکن است ملاکهای تشخیص اختلال افسردگی اساسی برای دو سال متوالی استمرار داشته باشند.

(e) نبود هیچ دوره مانیا یا هایپومانیا و یا سیکلوتایمی

(f) عدم توجه علائم با هیچ اختلال سایکوتیک

(g) عدم ارتباط دوره بیماری با یک ماده یا بیماری طبی

(h) دیسترس قابل توجه بالینی یا افت کارکرد

مشخص کنید اگر:

- شروع زودرس: قبل از ۲۱ سالگی

- شروع دیررس: ۲۱ سالگی و بالاتر

Persistent depressive disorder (dysthymia)

✓ Specify if:

- with pure dysthymic syndrom

(عدم وجود ملاکهای تشخیصی دوره افسردگی اساسی در حداقل ۲ سال گذشته)

- with persistent major depressive episode

(تمام ملاکهای تشخیصی دوره افسردگی اساسی در طول ۲ سال گذشته وجود داشته‌اند.)

- with intermittent major depressive episode with current episode

(در حال حاضر ملاکهای تشخیصی دوره افسردگی اساسی به طور کامل وجود دارد ولی حداقل در ۲ سال گذشته دوره های حداقل ۸ هفته ای وجود داشته که علائم بیمار کمتر از آستانه تشخیص اختلال افسردگی اساسی بوده است.)

- with intermittent major depressive episode without current episode

(در حال حاضر تمام ملاکهای تشخیصی دوره افسردگی اساسی وجود ندارد، یا چند دوره افسردگی اساسی وجود داشته ولی حداقل در ۲ سال گذشته ۱ است.)

Premenstrual dysphoric disorder

(a) در اکثر دوره های قاعدگی حداقل ۵ علامت در هفته آخر قبل از شروع قاعدگی وجود داشته باشد، بهبودی پس از چند روز از شروع قاعدگی آغاز شود و در عرض هفته بعد از قاعدگی قطع یا خیلی خفیف شود.

(b) وجود حداقل یک مورد از علائم زیر:

- ۱- تغییرات سریع خلقی چشمگیر
- ۲- تحریک پذیری یا عصبانیت شدید یا افزایش درگیریهای بین فردی
- ۳- خلق افسرده برجسته، احساس ناامیدی یا افکار خود سرزنشی
- ۴- اضطراب، تنش چشمگیر و یا احساس برافروختگی و بی تابی

Premenstrual dysphoric disorder

(C) حداقل یک مورد از علائم زیر (مجموع علائم B و C ۵ مورد شود):

۱- کاهش علایق در اکثر فعالیتهای

۲- احساس ذهنی اشکال در تمرکز

۳- ضعف و خسته شدن سریع یا فقدان انرژی واضح

۴- تغییر بارز اشتها، پرخوری یا میل به غذاهای خاص

۵- پرخوابی یا بی خوابی

۶- احساس خارج از کنترل بودن

۷- علائم جسمی مانند درد مفاصل و عضلات و ...

توجه: وجود علائم ملاکهای A تا C در اکثر دوره‌های قاعدگی سال گذشته

Premenstrual dysphoric disorder

- (d) دیسترس واضح بالینی یا تداخل قابل توجه در کارکرد
- (e) اختلال موجود فقط تشدید علائم یک اختلال دیگر مانند افسردگی اساسی، مانیک، دیس تایمی و یا اختلال شخصیت نیست.
- (f) ملاک A توسط اندازه گیری روزانه در حداقل دو دوره قاعدگی تایید گردد.
- (g) عدم ارتباط دوره بیماری با یک ماده یا بیماری طبی

Substance/Medication- induced depressive disorder

(a) خلق افسرده یا کاهش مشخص علائق یا لذات در تمام یا تقریباً تمام فعالیتها

(b) با توجه به شرح حال، معاینات جسمی یا یافته های آزمایشگاهی شواهدی از

هر دو مورد یک و دو دیده می شود.

۱- علائم ملاک a در حین یا بلافاصله پس از مسمومیت یا محرومیت مواد و یا

مصرف دارو ایجاد شده است.

۲- ماده یا داروی مصرفی، توانایی و ظرفیت به وجود آوردن علائم ملاک a را

دارد.

(c) عدم توجیه بهتر علائم توسط اختلال افسردگی

Substance/Medication- induced depressive disorder

(d) اختلال حاضر منحصر در دوره دلیریوم رخ نداده است.

(e) دیسترس بارز بالینی یا افت کارکرد

مشخص کنید اگر:

- با شروع حین مسمومیت

- با شروع حین محرومیت

روند ثبت : ذکر نام ماده در ابتدای عبارت تشخیصی

Depressive disorder due to another medical condition

(a) خلق افسرده یا کاهش واضح علائق یا لذات

(b) شواهد به دست آمده از شرح حال، معاینات جسمی یا یافته های آزمایشگاهی نشان میدهند که اختلال موجود ناشی از پیامدهای مستقیم آسیب شناختی یک اختلال طبی دیگر است.

(c) عدم توجیه بهتر علائم توسط یک اختلال روانی دیگر

Depressive disorder due to another medical condition

(d) اختلال حاضر منحصر در دوره دلیریوم رخ نداده است.

(e) دیسترس بارز بالینی یا افت کارکرد و یا نیاز به بستری کردن بیمار و یا

وجود خصوصیات سایکوتیک

مشخص کنید اگر:

- همراه ویژگیهای افسردگی

- همراه دوره شبه افسردگی اساسی

- همراه ویژگیهای مختلط

کدگذاری: ذکر نام بیماری طبی همراه نام اختلال

Other specified depressive disorder

✓ وجود علائم مشخصه اختلال افسردگی و اختلالات مرتبط و ایجاد

دیسترس بالینی قابل توجه یا افت کارکرد، بدون همه ملاکهای

تشخیصی هیچیک از اختلالات طبقه تشخیصی افسردگی و مرتبط

✓ بالینگر علت خاص اینکه چرا علائم موجود واجد ملاکهای هیچ

تشخیص افسردگی نیست، را مطرح می‌نماید.

ذکر دلیل خاص مطرح شده (مانند مدت کوتاه دوره افسردگی)

Other specified depressive disorder

- ✓ Recurrent brief depression
(۲ تا ۱۳ روز، حداقل ماهانه یکبار طی ۱۲ ماه)
- ✓ Short-duration depressive episode
(۴ تا ۱۳ روز)
- ✓ Depressive episode with insufficient symptoms
(خلق افسرده بعلاوه حداقل یک علامت)

Unspecified depressive disorder

- علائم مشخص یک اختلال افسردگی وجه غالب نمای بالینی حاضر را تشکیل می‌دهد.
- دیسترس بالینی یا افت قابل توجه کارکرد
- ✓ نداشتن تمام ملاکهای تشخیصی هیچ نوع اختلال افسردگی

Unspecified depressive disorder

این طبقه تشخیصی در مواقعی که بالینگر قصد ندارد دلیل خاصی را به عنوان علت برآورده نشدن همه ملاکهای تشخیصی مطرح نماید به کار می‌رود و همچنین شامل مواردی است که در آنها اطلاعات لازم برای ارائه یک تشخیصی مشخص کافی نیست (مثلا در بخش اورژانس)

با سپاس از توجه شما

